

Persbericht

Jaarverslag 2023

Persbericht

Rotterdam, 18 april 2024

TBI boekt in 2023 sterke financiële resultaten en sluit het jaar af met een uitstekende orderportefeuille.

Stijging maatschappelijke uitgaven door TBI Fondsen naar bijna € 6 miljoen

- Bedrijfsopbrengsten stijgen met 10,2% tot € 2.578 miljoen
- Bedrijfsresultaat voor afschrijvingen (EBITDA) stijgt met 175% tot € 115,3 miljoen
- Operationele marge stijgt tot 4,5% (2022: 1,8%)
- Orderportefeuille ultimo 2023 stijgt met 11,3% tot € 4,2 miljard (2022: € 3,7 miljard)
- Ongevallenfrequentie-index (IF): 3,4 (2022: 2,9)

Kerncijfers

(x € 1 miljoen)	2023	2022
Bedrijfsopbrengsten (x € miljoen)	2.578	2.339
Bedrijfsresultaat voor afschrijvingen (EBITDA) (x € miljoen)*	115,3	41,9
Operationele marge o.b.v. EBITDA	4,5%	1,8%
Nettoresultaat (x € miljoen)	64,1	9,0
Orderportefeuille (x € miljoen)	4.154	3.731
Maatschappelijke uitgaven (x € miljoen)	5,8	2,9
Solvabiliteit op basis van garantievermogen	28,4%	25,4%
Ongevallenfrequentie-index (IF)	3,4	2,9
Aantal medewerkers ultimo jaar (fte)	6.395	6.229
CO ₂ -emissies(kton) Scope 1 & 2	26,1	26,1

* Uit normale bedrijfsactiviteiten (vóór aftrek van reorganisatielasten en bijzondere waardeverminderingen).

Met een stichting als enige aandeelhouder zet TBI zich in voor de continuïteit van haar ondernemingen en het welzijn van de samenleving. We nemen onze verantwoordelijkheid en investeren in de verduurzaming van onze wereld, in het toekomstperspectief van de nieuwe generatie en in het behoud van ons cultureel erfgoed. TBI besteedde in 2023 bijna € 6 miljoen aan maatschappelijke uitgaven.

👏 Ouders: in de techniek vindt jouw kind mooi, betekenisvol en goed betaald werk! 🙌

Bart van Breukelen, voorzitter van de Raad van Bestuur van TBI

“De TBI-ondernemingen hebben met elkaar, op veel verschillende onderdelen, een heel goed jaar gehad waar we zeer trots op mogen zijn. Binnen TBI is veilig werken altijd onze eerste prioriteit. Ondanks dat onze IF-factor is gestegen van 2,9 naar 3,4, hebben we het afgelopen jaar op het gebied van veiligheid goede vorderingen gemaakt.

We zijn blij en trots dat TBI-onderneming Koopmans Bouwgroep in 2023 is verkozen tot De Veiligste Bouwer van Nederland. Met de inzet van groot materieel en met uitdagingen onder lastige omstandigheden kan ons werk risicovol zijn. Daarom is onze eerste focus dat al onze mensen 's avonds gezond weer thuiskomen. Onze bedrijven doen er veel aan om veilige werkomstandigheden te borgen en dat geldt in toenemende mate ook voor onze ketenpartners. We betrekken onze onderaannemers, leveranciers en opdrachtgevers actief om onze gezamenlijke ambities op het gebied van veiligheid te kunnen waarmaken. Dat is een blijvend aandachtspunt, zeker bij ingeleende mensen die vaak maar kort op ons werk zijn en/of de taal niet goed machtig zijn.

Daarnaast hebben we in 2023 goede vorderingen gemaakt op onze strategie. Met name binnen onze pijler 'duurzame oplossingen' is er veel gebeurd. Duurzaamheid is in onze bedrijfstak immers een van de grote uitdagingen. De footprint van onze sector is groot, maar dat betekent ook dat de ruimte om te verbeteren groot is. Bij TBI hebben we het afgelopen jaar veel bereikt met de implementatie van ons 'Groene Boekje', onze leidraad voor verduurzaming en circulariteit. We hebben ons klimaatplan voorbereid en zogenaamde

versnellingsgidsen (concrete handvatten om te versnellen op diverse duurzame thema's) opgesteld. Een groot aantal van onze leidinggevenden is dit jaar op klimaat-expeditie geweest. Zowel aan de harde kant als aan de motivatiekant van verduurzaming hebben we dus grote stappen gezet.

TBI Klimaattrein

De TBI Klimaattrein is een nieuw maatschappelijk initiatief van TBI, bedoeld om als sector meer vaart te maken richting het Klimaatakkoord van Parijs: -50% CO₂ in 2030 en het streven naar Net Zero in 2050.

Naar aanleiding van het 40-jarig bestaan heeft TBI besloten om gericht te investeren in het versnellen van deze ambities. De TBI Klimaattrein is een beweging, een community voor de hele sector. We nodigen bouwprofessionals en klimaatverbeteraars van binnen én buiten TBI uit om samen met ons nieuwe initiatieven te ontwikkelen. Voor grote doorbraken hebben we immers elkaars inspiratie, netwerken en kennis nodig. Kleine buurtinitiatieven, grote veranderplannen: alles helpt en alles telt. In maart 2023 is de Klimaattrein van start gegaan en inmiddels hebben we meer dan dertig initiatieven uit onze eigen TBI-ondernemingen ontvangen en eenzelfde aantal van organisaties buiten TBI. Ongeveer de helft van alle aanvragen voldeed aan de gestelde condities en hebben we kunnen honoreren, we zijn dus al goed op weg.

TBI Praktijkfonds

Voor onze hele sector is de krapte op de arbeidsmarkt een urgent probleem. Er stromen te weinig jonge mensen in ons vak binnen. De energietransitie, de netcongestieproblematiek en het woningtekort kunnen we niet voldoende aanpakken als we niet veel meer mensen daarvoor opleiden.

We willen jonge mensen motiveren en inspireren om te kiezen voor bouw en techniek, de vakgebieden waarin je zichtbaar meebouwt aan Nederland. Om het vakmanschap en de sector beter op de kaart te zetten, hebben we eind 2022 het TBI Praktijkfonds opgericht. Met financiële en praktische ondersteuning stimuleert het TBI Praktijkfonds initiatieven die de instroom en doorstroom van vakmensen bevorderen en de nieuwe generatie enthousiasmeren voor een loopbaan in onze sector. In 2023 werden tien aanvragen toegekend, variërend van langlopende initiatieven tot eenmalige acties. Een van deze initiatieven is de praktijkschool van J.P. van Eesteren en ERA Contour.

Daarnaast doen we er alles aan om onze huidige medewerkers te behouden, te inspireren en kansen te geven zich te ontwikkelen, onder meer met TBI Academy, onze interne opleidingsfaciliteit. Uiteindelijk kunnen onze bedrijven alleen maar presteren als onze mensen betrokken en gemotiveerd zijn.

Stichting Studiefonds TBI

Stichting Studiefonds TBI is een zelfstandige stichting die een bijdrage levert aan de scholing, vorming en studie van de kinderen van werknemers van TBI. De stichting biedt de kinderen een tegemoetkoming in het les- of collegegeld en daarnaast een maandelijks toelage. Alle kinderen die een door de Nederlandse overheid erkende opleiding in het voortgezet, beroeps- of hoger onderwijs volgen, komen in aanmerking. In 2023 ontvingen 2.421 kinderen van onze medewerkers een bijdrage uit dit fonds.

Forse groei

Het afgelopen jaar is TBI erin geslaagd een forse groei te realiseren. De omzet bedroeg bijna € 2,6 miljard. Met een EBITDA van € 115 miljoen hebben we over de volle breedte van onze organisatie een heel goed resultaat geboekt. We vinden groei belangrijk omdat we daarmee meer impact kunnen maken. Met onze projecten boeken we steeds meer positieve resultaten voor onze mensen, onze klanten én voor de maatschappelijke omgeving.

Een belangrijke ontwikkeling voor onze marktpositie was in 2023 de acquisitie van het bedrijf Rutges Vernieuwt. Omdat er steeds meer vraag is naar onderhoud en verduurzaming van de bestaande woningvoorraad waren we al langer op zoek naar een partij die ons op dat vlak kan versterken, in aanvulling op de activiteiten van onze bouwbedrijven. We mogen zeggen dat we met Rutges Vernieuwt een van de beste bedrijven in de sector hebben verworven. Dat past volledig in onze M&A-aanpak: alleen nieuwe bedrijven aan ons binden die volledig aansluiten bij onze strategie. Omdat onze ambitie en bedrijfscultuur zo goed op elkaar aansluiten, zijn management en medewerkers van Rutges Vernieuwt heel snel geïntegreerd in onze organisatie. Dankzij onze sterke financiële positie zijn wij in staat om zowel onze autonome groei te financieren als selectief overnames te doen die ons portfolio versterken.

Innovatieve projecten

In 2023 werkten de TBI-ondernemingen aan een groot aantal projecten die direct bijdragen aan de maatschappelijke opgaven waar Nederland voor staat. Op het gebied van verduurzaming waren dat onder andere het project Xylino - een complex met 103 appartementen in Almere, dat volledig modulair en in hout gerealiseerd wordt - en het project SAWA, het eerste circulaire woongebouw in Rotterdam met 50 middenhuurwoningen, 20 vrijesectorwoningen en 39 koopwoningen. Extra bijzonder aan dit laatste project is het plaatsen van maar liefst 700 strekkende meter aan plantenbakken met 19 verschillende soorten planten in de gevels en op het dek van SAWA. Met deze leefplekken voor vogels, vlinders en bijen versterkt SAWA de biodiversiteit. Een aanwinst voor de ecologische structuur van de omgeving.

Op sociaal gebied noemen we de projecten Huis op Zuid - een woonproject in de Rotterdamse Afrikaanderwijk, dat voor een diversere en inclusievere wijk zorgt door het bieden van een betaalbare woning aan mensen met een maatschappelijk beroep, zoals onderwijzers en politie-agenten - en een nieuw integraal zorgconcept in Zeist dat we realiseren in samenwerking met HevoFame. Er staat nu nog een traditioneel verpleeghuis met kleine kamertjes, gedeeld sanitair en een grote ontmoetingsruimten. We bouwen dat om tot een beschutte woonbuurt in een parkomgeving. De eerste fase bestaat uit 136 zelfstandige appartementen die zodanig zijn ontworpen en geclusterd dat mensen met een intensieve zorgvraag zo veel mogelijk zelf de regie behouden.

De TBI-onderneming Eekels Technology zet vol in op Zero Emission Technology voor de scheepvaart. Dit heeft onder andere geresulteerd in de ontwikkeling van een uniek, toekomstbestendig Modular Power Platform, waarbij schepen elektrisch gaan varen. Om die elektriciteit aan boord te genereren, kunnen verschillende schone bronnen en groene brandstoffen gekoppeld worden aan één systeem. De eerste schepen met het Eekels Modular Power Platform zijn inmiddels in de vaart en de resultaten overtreffen alle voorspellingen en verwachtingen.

Mobilis en Croonwolter&dros hebben in 2023 in hechte samenwerking met een aantal gespecialiseerde partners de beweegbare delen van de Haringvlietbrug succesvol gerenoveerd. Bijzonder aan het project was de compacte werkwijze. Om het beweegbare deel van de Haringvlietbrug te renoveren, werden de brugklep, het aandrijf- en bewegingswerk, de voegovergangen, de betonnen constructies en alle technische systemen vervangen. Om de verkeershinder te beperken, moest alles binnen acht weken gedaan worden. Een grote prestatie van alle betrokkenen.

Marktontwikkelingen

Door de stikstofproblematiek is de aanleg van nieuwe infra nagenoeg helemaal tot stilstand gekomen. In deze markt is het accent van het werk verschoven naar vervanging en renovatie van bruggen, sluizen, tunnels en viaducten omdat daar een heel grote opgave ligt. Ons infrabedrijf Mobilis heeft daar goed op geanticipeerd en heeft daardoor een goed gevulde orderportefeuille voor de komende jaren.

De nieuwbouw van woningen viel in 2023 fors terug en de verwachting is, dat het nog wel even zal duren voordat daar weer echt versnelling optreedt. Als gevolg van opgelopen rente, lastenverzwaring en regulering zijn beleggers heel terughoudend geworden om te investeren in woningbouw. Voor ons als concern staat daar tegenover dat de markt voor verduurzaming en renovatie van bestaande woningen heel sterk is.

Door veranderde behoeften - meer flexibel kantoorwerk - zien we de vraag naar kantoorruimte verminderen. Wel is er vraag naar flexibele kantoorconcepten, bijvoorbeeld bij openbaar vervoerlocaties.

Ondanks de wat verminderde marktomstandigheden zijn onze bouwbedrijven erin geslaagd een goed gevulde orderportefeuille op te bouwen voor 2024.

Onze bouwbedrijven Rutges Vernieuwt, Hazenberg, J.P. van Eesteren, Koopmans Bouwgroep en ERA Contour zijn volledig toegerust op de fors toegenomen vraag naar verduurzaming van bestaande woningen, onder andere door digitalisering, schaalvergroting en het bouwen in hout. Samen met corporaties wordt hard gewerkt aan de renovatie en duurzaam onderhoud van bestaande huurwoningen in het betaalbare segment. Voor de komende jaren zien wij in dit segment een stabiele hoeveelheid werk voor onze bedrijven.

Ook in de techniek is er de komende jaren veel werk te doen, met name door de energietransitie. TBI is met haar ondernemingen stevig vertegenwoordigd in dit segment en beschikt met een jaarlijkse omzet van € 1 miljard over een uitstekende uitgangspositie in deze markt.

TBI kijkt met zorg naar de alsmaar toenemende regeldruk in onze sector. Hoewel de overheid voortdurend belooft de bestuurlijke last te verminderen, zien we in de praktijk een stapeling van nieuwe regelgeving op het gebied van de woningmarkt, ruimtelijke ordening en verduurzaming. We dreigen echt vast te lopen in regels en bureaucratie. Als organisatie moeten we heel veel tijd en energie steken in verslaglegging, rapportage en verantwoording hierover. Steeds nieuwe regels leiden tot onrust en terughoudendheid. Consistent beleid geeft continuïteit en rust."

Tijdens de aandeelhoudersvergadering van 17 april 2024 heeft Bart van Breukelen het voorzitterschap van TBI overgedragen aan Hendrik de Haan. "Met veel plezier en trots heb ik leidinggegeven aan onze organisatie. Met Hendrik de Haan, Bianca Seekles en Emiel Roozen heeft TBI de komende jaren een sterk en divers bestuursteam dat verdere versnelling zal geven aan onze ambities."

Resultaten segmenten

Techniek

(x € 1 miljoen)	2023	2022
Bedrijfsopbrengsten	1.010	922
Bedrijfsresultaat voor afschrijvingen (EBITDA)*	37,8	12,9
Operationele marge in % o.b.v. EBITDA	3,7%	1,4%
Orderportefeuille	1.111	1.114

Bouw & Ontwikkeling

(x € 1 miljoen)	2023	2022
Bedrijfsopbrengsten	1.270	1.155
Bedrijfsresultaat voor afschrijvingen (EBITDA)*	65,0	62,0
Operationele marge in % o.b.v. EBITDA	5,1%	5,4%
Orderportefeuille	2.224	2.020

Infra

(x € 1 miljoen)	2023	2022
Bedrijfsopbrengsten	348	304
Bedrijfsresultaat voor afschrijvingen (EBITDA)*	22,8	-29,0
Operationele marge in % o.b.v. EBITDA	6,6%	-9,5%
Orderportefeuille	819	597

* Uit normale bedrijfsactiviteiten (vóór aftrek van reorganisatielasten en bijzondere waardeverminderingen).

Vooruitzichten

Bij de start van 2024 heeft TBI € 4,2 miljard aan werk in portefeuille. Dat is historisch hoog en bijzonder in de huidige marktomstandigheden. De verduurzaming en elektrificatie van onze economie levert voor onze ondernemingen enorm veel werk op. Het vasthouden en aantrekken van mensen is de belangrijkste uitdaging. TBI is er dan ook extra trots op dat Croonwolter&dros, als grootste TBI-onderneming, in de Reputatiemonitor van Cobouw, in de categorie installatiebedrijven als nummer één werkgever uit de bus kwam.

TBI koestert het ondernemerschap en de zelfstandige positie die onze ondernemingen in de markt bekleden.

Noot voor de redactie, niet voor publicatie

Neem voor meer informatie contact op met: Audrey van Reijswoud, hoofd communicatie bij TBI Holdings via a.vanreijswoud@tbi.nl

Het vandaag gepubliceerde geïntegreerde jaarverslag 2023 is tezamen met de GRI content index beschikbaar via www.tbi.nl

Profiel TBI

TBI is al meer dan 40 jaar een toonaangevende speler in de techniek, bouw en infra. Met 21 zelfstandige ondernemingen, 6.400 collega's en een omzet van bijna € 2,6 miljard in 2023, is TBI de derde grootste bouwer van het land. Dankzij de veelzijdigheid binnen het concern worden er bijzondere bouwwerken, infrastructuur en technische installaties gerealiseerd. De focus ligt hierbij op het leveren van innovatieve en duurzame oplossingen.

Naast het waarborgen van continuïteit voor haar ondernemingen, streeft TBI actief het welzijn van de samenleving na door te investeren in duurzame en maatschappelijke initiatieven, zoals het TBI Studiefonds, het TBI Praktijkfonds en de TBI Klimaatrein.

Kerncijfers 2023

	2023	2022	2021	2020	2019
Markt					
Ontvangen opdrachten	2.779	2.816	2.202	1.927	1.893
Orderportefeuille	4.154	3.731	3.231	3.147	2.829
Verkochte woningen	869	1.449	2.206	974	960
Opgeleverde woningen	1.628	1.769	2.304	1.736	843
Financieel¹					
Bedrijfsopbrengsten	2.578	2.339	2.192	2.013	1.850
Bedrijfsresultaat voor afschrijvingen (EBITDA) ¹	115,3	41,9	95,9	70,8	58,3
Bedrijfsresultaat (EBIT) ¹	86,0	19,7	75,3	50,8	39,2
Bedrijfsresultaat (EBIT)	84,9	15,0	72,5	48,0	37,4
Nettoresultaat	64,1	9,0	49,8	32,1	25,1
Totale activa					
Totale activa	1.441,5	1.399,9	1.265,2	1.111,8	1.029,4
Eigen vermogen	399,8	340,4	344,1	303,7	279,6
Rentedragende langlopende schulden	38,4	70,8	90,2	75,9	72,8
Rentedragende kortlopende schulden	8,4	13,1	8,9	4,4	10,9
Nettowerkkapitaal	-174,6	-160,2	-112,8	-47,3	-50,1
Liquide middelen	397,1	454,3	428,1	320,3	302,4
Ratio's					
Bedrijfsresultaat voor afschrijvingen (EBITDA) in % van bedrijfsopbrengsten ¹	4,5	1,8	4,4	3,5	3,1
Bedrijfsresultaat (EBIT) in % van bedrijfsopbrengsten ¹	3,3	0,6	3,4	2,5	2,1
Nettoresultaat in % van:					
- bedrijfsopbrengsten	2,5	0,4	2,3	1,6	1,4
- het eigen vermogen	16,0	2,6	14,5	10,6	9,0
Solvabiliteit in % van garantievermogen ²	28,4	25,4	28,8	29,6	29,6
Medewerkers					
Aantal medewerkers ultimo jaar (fte)	6.395	6.229	6.231	6.322	5.986
Opleidingskosten per medewerker (fte) in €	951	905	750	744	927
Aantal geconstateerde overtredingen TBI Gedragscode	19	33	27	11	11
Veiligheid en gezondheid					
Arbeidsongevallen (met verzuim)	46	39	32	41	38
Ongevallenratio (IF)	3,4	2,9	2,5	3,4	3,2
Ziekteverzuim in %	4,7	5,1	4,2	4,2	4,4
Milieu-impact					
CO ₂ -emissie (kton)	26	26	24	29	32
CO ₂ -emissie/per miljoen € bedrijfsopbrengsten (ton)	10,1	11,4	11,0	14,6	17,3
Elektrische voertuigen in % van totaal (lease)wagenpark	37,4	21,6	16,8	12,2	6,6
Afvalvolume (kton)	43,1	59,9	53,0	52,8	24,9
Afvalvolume/per miljoen € bedrijfsopbrengsten (ton)	16,7	26,1	24,2	26,2	13,5
Afvalscheidingspercentage	69,1	83,5	78,9	74,7	64,3
Percentage duurzaam hout	99	99	99	98	98

¹ Bedrijfsresultaat uit normale activiteiten (vóór aftrek van reorganisatielasten en bijzondere en overige waardeverminderingen).

² De vergelijkende cijfers voor boekjaren 2019 tot en met 2021 zijn gecorrigeerd als gevolg van de wijzigingen van RJ 270 en RJ 221.

Geconsolideerde balans per 31 december 2023

(vóór resultaatbestemming, bedragen in duizenden euro's)

	31 december 2023	31 december 2022
Vaste activa		
Immateriële vaste activa	90.160	29.140
Materiële vaste activa	158.759	118.537
Financiële vaste activa	9.815	10.381
	258.734	158.058
Vlottende activa		
Vorraden	243.618	227.018
Onderhanden projecten in opdracht van derden	213.577	226.832
Vorderingen	328.512	333.657
Liquide middelen	397.095	454.338
	1.182.802	1.241.845
Totaal activa	1.441.536	1.399.903
Groepsvermogen		
Eigen vermogen	399.766	340.381
Minderheidsbelang van derden	-932	-651
	398.834	339.730
Vorzieningen	30.606	23.609
Langlopende schulden	38.423	70.771
Kortlopende schulden en overlopende passiva	973.673	965.792
Totaal passiva	1.441.536	1.399.903

Geconsolideerde winst-en-verliesrekening over 2023

(bedragen in duizenden euro's)

	2023	2022
Netto-omzet	2.571.263	2.324.920
Wijziging in voorraden gereed product en onderhanden werken	6.963	13.865
Som der bedrijfsopbrengsten	2.578.226	2.338.785
Bedrijfslasten		
Kosten van grond- en hulpstoffen	-665.334	-673.308
Kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten	-1.115.114	-1.001.503
Lonen en salarissen	-431.262	-395.639
Sociale lasten	-65.171	-58.201
Pensioenlasten	-46.086	-43.335
Afschrijvingen immateriële en materiële vaste activa	-29.248	-22.260
Bijzondere waardevermindering van vlottende activa	-	-3.056
Overige bedrijfskosten	-141.107	-126.441
Som der bedrijfslasten	-2.493.323	-2.323.744
Bedrijfsresultaat	84.903	15.041
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	6.939	369
Rentelasten en soortgelijke kosten	-2.279	-2.885
Resultaat voor belastingen	89.563	12.526
Belastingen over het resultaat	-25.979	-3.971
Resultaat uit deelnemingen	279	165
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening na belastingen	63.863	8.720
Aandeel van derden in resultaat groepsmaatschappijen	281	295
Nettoresultaat	64.144	9.015